
Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026-2028

KhVi 17.11.2025 § 221

Valmistelija

Kunnanjohtaja Topi Heinänen p. 040 199 2146

Valtuuston on Kuntalain (410/2015) 110 §:n mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä talousarvio ottaen huomioon kuntakonsernin talouden vastuut ja velvoitteet. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä valtuuston on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Talousarviovuosi on taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi. Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kuntastrategiaa ja edellytykset kunnan tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kunnan ja kuntakonsernin toiminnan ja talouden tavoitteet. Virolahden kunnanhallitus on hyväksynyt talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026-2028 laadintaohjeen 25.8.2025 (§ 150).

Virolahden kunta on joutunut arviointimenettelyyn. Kuntalain (410/2015) 118 §:n 3 momentin mukaan arviointimenettely voidaan käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa. Virolahden kunnan vuoden 2023 konsernitilinpäätöksen asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on 788 euroa ja vuoden 2024 vastaava alijäämä on 1 058 euroa (ml. muut omat rahastot). Näin ollen arviointimenettelyn kriteeri täyttyy. Myös 2/4 muista kriteeristä täyttyy (vuosikate poistoista <80 %, 2023: 1,6 % ja 2024: 38,6 %) ja laskenn. lainanhoitokate <0,8, 2023: 0,2 ja 2024: 0,5). Emokunnan taseessa ei ole katettavaa kertynyttä alijäämää. Osana vuoden 2026 talousarviota huomioidaan kaikki päätöksenteossa olleet ja taloussuunnitelmakauden aikana täytäntöönpantavat sopeutustoimet, joihin kunta on jo talouden tasapainottamiseksi sitoutunut. Mikäli arviointiryhmä päättyy toimikautensa päättyessä tammikuussa 2026 esittämään osana talouden tasapainottamissuunnitelmaa kunnanhallitukselle ja valtuustolle lisäsopeutustoimia, jotka edellyttävät muutoksia joulukuussa 2025 hyväksyttävään talousarvioon vuodelle 2026, käsitellään talousarviomuutokset sopeutustoimia koskevan päätöksenteon yhteydessä.

Toimialat ja konserniyhtiöt ovat laatineet kunnanhallitukselle talousarvioehdotuksensa huomioiden kunnanhallituksen antaman talousarvion 2026 ja taloussuunnitelman 2026-2028 laadintaohjeen sekä syksyn 2025 valtuustoseminaarien linjaukset. Tarkastuslautakunta on käsitellyt toimielimen talousarviota vuodelle 2026 kokouksessaan 14.10.2025. Henkilöstöjaosto on päätöksellään 29.9.2025 raamittanut henkilöstöpalvelujen tulosalueen talousarvioon sisältyvää työhyvinvointipalvelujen kustannuspaikan talousarviovalmistelua. Tytär-yhteisöjen hallitukset ovat hyväksyneet talousarvion vuodelle 2026 kokouksissaan 8.10.2025. Kunnanhallitus on käsitellyt talousarvioehdotusta vuodelle 2026 kokouksessaan 3.11.2025 (207 § ja 208 §). Päivitetty talousarvioehdotus esitellään kunnanhallitukselle kokouksessa.

Esittelijä

Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus merkitsee talousarvion 2026 ja vuosien 2026–2028 taloussuunnitelman valmistelun tilanteen tiedoksi ja antaa evästyksen jatkovalmisteluun. Kunnanhallitus tekee kokouksessaan 8.12.2025 esityksensä kunnanvaltuustolle talousarviosta 2026 ja taloussuunnitelmasta 2026–2028.

Päätös

Merkittiin tiedoksi. Kokouksessa pidettiin tauko tämän pykälän käsittelyn jälkeen kello 18.04-18.15.

KhVi 08.12.2025
27/02.01.00/2025

Valmistelijat

Kunnanjohtaja Topi Heinänen p. 040 199 2146
Hallintojohtaja Sanna Lahti p. 040 199 2310
Hyvinvointijohtaja Outi Silander p. 040 5493 335
Tekninen johtaja Ilkka Jantunen p. 040 199 1222

Vuoden 2026 talousarviota ja taloussuunnitelmaa vuosille 2026-2028 on valmisteltu rinnakkain syksyllä 2025 käynnistyneen arviointimenettelyn kanssa. Talousarvion 2026 mukaisilla käyttötalouden toimintatuloilla ja -menoilla kunnan budjetoitu toimintakate paranee noin 0,3 M€ suhteessa vuoden 2025 talousarvioon. Toimintakatteen odotetaan paranevan edelleen myös taloussuunnitelmavuosina 2027 ja 2028. Tilikauden 2026 talousarvioon ei sisälly kertaluonteisia eriä tai tuotto-odotuksia esimerkiksi omaisuuserien myyntivoitoista. Arvioitu vuosikate (1,8 M€) ylittää suunnitelman mukaiset poistot (1,5 M€), jolloin tilikauden 2026 tulos olisi lähes 327 000 euroa ylijäämäinen.

Vuodelle 2026 ennustettu toiminnan rahavirta on noin 1,8 M€ (TA 2025: 1,5 M€), nettoinvestointimenot alle 0,4 M€ (TA 2025: 0,4 M€) ja lainojen lyhennykset 0,9 M€ (TA 2025: 0,4 M€). Talousarviossa esitetyn rahoituslaskelman mukaan kunnan maksuvalmius paranee jälleen tulevan tilikauden aikana. Tämä luonnollisesti edellyttää päätettyjen sopeutustoimien täysimääräistä täytäntöönpanoa. Päätetyillä ja suunnitelluilla toimenpiteillä pyritään pitämään kuntakonsernin toiminnan ja investointien rahavirta positiivisena alkavalla taloussuunnitelmakaudella. Tavoitteena on velkaantumisen taittaminen sekä konsernitaseeseen kertyneiden alijäämien kattaminen keskipitkällä aikavälillä.

Kun kunta on vuoden 2025 aikana kyennyt lyhentämään lyhytaikaisia lainojaan suunniteltua enemmän, arvioidaan emokunnan lainakannan kokonaisuudessaan olevan vuoden 2025 lopussa noin 21,2 M€ (TP 2024: 23,4 M€), josta lyhytaikaisia kuntatodistuksia on 20,0 M€ (TP 2024: 21,8 M€). Lainamäärän arvioivaan edelleen talousarviovuonna 2026 pienenevän vähintään 0,9 M€, jolloin vuoden 2026 lopussa kunnan taseessa oleva lainamäärä tulisi olemaan 20,3 M€.

Osana talouden tervehdyttämisen toimenpiteitä on talousarviovuoden 2026 aikana edelleen tarpeen kehittää konserniohjausta ja kuntakonsernin rahoituspolitiikkaa siten, että vieraan pääoman ehtoiseen rahoitukseen

liittyvää korkoriskiä kyetään hallitsemaan myös pitkällä aikavälillä. Korkoriskiä on kunnan lainojen osalta suojattu osittain koronvaihtosopimuksella vuoteen 2027 saakka.

Yleishallinto

Yleishallinnon osalta talousarviovuoden 2026 toimintakatteen arvioidaan paranevan suhteessa vuoden 2025 talousarvioon noin 200.000 euroa. Merkittävimpiä säästöjä yleishallinnon toimialalla tavoitellaan Bunkkerimuseon toiminnan uudelleenjärjestelyillä. Talouspalveluilla on tavoitteena on vuoden 2026 aikana kilpailuttaa taloushallinnon järjestelmät, ja kunta tavoittelee tällä huomattavia säästöjä järjestelmäkustannuksiin vuodesta 2027 alkaen. Tavoitteena on jatkaa ja kehittää yhteistyötä Miehikkälän kunnan kanssa hallinnollisissa tukipalveluissa. Hankintalain uudistukseen liittyy merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia riskejä, joiden vaikutuksia taloussuunnitelmassa on ollut mahdoton arvioida talousarviota laadittaessa.

Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

Perusopetuksessa ja varhaiskasvatuksessa huomioidaan ennuste oppilas- ja lapsimäärän vähenemästä osana toiminnan suunnittelua. Keskeisimmät säästöt suunnitelmavuosille 2027 ja 2028 suhteessa vuoden 2026 talousarvioon syntyy siitä, että Klamilassa ei järjestetä varhaiskasvatuksen päiväkotitoimintaa, perusopetusta eikä iltapäiväkerhotoimintaa syksystä 2026 alkaen. Oletus on, että koululaiskuljetukset kyetään hoitamaan samansuuruisin kustannuksin kuin talousarviovuonna 2026 huolimatta siitä, että kuljetussopimus tullaan kilpailuttamaan uudelleen vuoden 2027 aikana.

Virolahden yläkoulun osalta taloussuunnitelmavuosien ennusteilla on huomioitu niin ikään ikäluokkien pienentyminen, jolloin opetus järjestetään kaksisarjaisena ja perusopetuksen henkilöstömenot pyritään pitämään vuosina 2027 ja 2028 vuoden 2026 tasolla. Oppilasmäärän alenema on huomioitu myös mm. kouluruokailun sekä aine- ja tarvikeostojen hankintojen arvioiduissa määrärahoissa.

Palveluverkkoratkaisun ja muiden päätettyjen ja täytäntöön pantavien sopeutustoimien myötä sivistys- ja hyvinvointipalvelujen toimintakatteen oletetaan paranevan vuonna 2026 vuoden 2025 tasosta arviolta lähes 347.000 euroa ja edelleen vuonna 2027 lähes 260.000 euroa.

Tekniset ja ympäristöpalvelut

Teknisten ja ympäristöpalveluiden toimintaa on sopeutettu olennaisesti jo vuodelle 2025. Vuoden 2026 henkilöstökuluissa on huomioitu alustavan henkilöstösuunnitelman mukainen resurssitarve sekä laskennalliset palkankorotukset myös suunnitelmavuosille 2027 ja 2028.

Myytyjen tai käytöstä poistettujen kiinteistöjen ylläpitokuluista on arvioitu saatavan säästöjä myös suunnitelmavuosien aikana vuositasolla joitakin kymmeniä tuhansia euroja. Klamilan koulua ja päiväkotia koskevan palveluverkkoratkaisun vuoksi henkilöstöresurssia teknisten ja ympäristöpalveluiden toimialalla on määrä vähentää noin 1,1 htv.

Asiantuntijapalveluiden hankintoihin on kohdennettu maltillisia määräraahaleikkauksia. Kuntosalin ylläpidosta kunnalle aiheutuvaa nettokustannusta on taloussuunnitelmavuosien aikana tavoitteena saada pienennettyä. Kuntaa kuitenkin sitoo määräaikainen tilojen ja laitteiden vuokrasopimus vuoteen 2031 saakka.

Vesi- ja viemärilaitoksen maksutuotoissa on suunnitelmavuosilla huomioitu vuodelle 2026 suunniteltujen perusmaksujen maltillisten korotusten vaikutus. Tavoitteena on löytää säästöjä myös neuvottelemalla mm. ympäristöpalvelujen ja rakennusvalvonnan yhteistoimintasopimusten ehdoista uudelleen palvelua järjestävän kunnan kanssa. Teknisten ja ympäristöpalvelujen toimialan toimintakatteen odotetaan paranevan vuonna 2026 suhteessa 2025 talousarvioon noin 91.000 euroa.

Esittelijä

Virolahden kunnanjohtaja Topi Heinänen

Päätösehdotus

Kunnanhallitus päättää

1. esittää liitteen mukaisen talousarvion vuodelle 2026 ja taloussuunnitelman vuosille 2026 - 2028 kunnanvaltuuston hyväksyttäväksi.
2. valtuuttaa kunnan henkilöstön tekemään talousarviokirjaan teknisluonteisia korjauksia ja taittamaan talousarviokirjan ulkoasun valtuustokäsittelyä varten.

Päätös